

Barn som er pårørende - prosedyre for å fange opp og følge opp

Dokumentnummer 1411, Versjon 1.1

Endret: Malin K Paust (29.08.20)

1. Virkeområde

Helsepersonell i Risør kommune.

2. Målsetting

Alle barn (0-18 år) av personer med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade skal få oppfølging og informasjon tilpasset sin alder, situasjon og behov. Dette gjelder også når barn har søsken med slike helseutfordringer.

3. Utførelse

[Pårørendeveilederen fra Helsedirektoratet](#) gir utfyllende informasjon.

Helsepersonell skal:

- a. spørre om pasienten har omsorgsansvar for barn, alene eller sammen med andre, punkt 3.2
- b. dokumentere dette i pasientens journal, punkt 3.5
- c. avklare behov for informasjon og støtte til barn som er pårørende, punkt 5.1. Barn som pårørende har behov for følgende informasjon *om sin egen situasjon*:
 - Hvem som skal ivareta barnet fremover
 - Normale reaksjoner hos barn når voksne er syke
 - At barnet ikke har ansvar for å hjelpe den voksne med å bli frisk
 - At barnet har lov til å ha det bra og fortsette med aktiviteter de liker, selv når den voksne har det vanskelig
 - Hvem som vet om familiens situasjon, og hvem barnet kan snakke med
- d. vurdere behov for egen samtale med barnet, med eller uten foresatte tilstede, punkt 5.1 og 5.3
- e. vurdere behov for å henvise til andre, eller samarbeide med andre tjenester (barnehage/skole, helsestasjon, andre helsetjenester, flyktningetjenesten, NAV osv.) for å undersøke hvordan barn eller ungdom har det og om videre oppfølging. Det må foreligge samtykke fra barnets foresatte før man tar slik kontakt, punkt 5.1
- f. fange opp barn med få eller ingen andre omsorgspersoner utenom forelderen som er syk, enten det er i akutte eller mer langvarige forløp. Hvis barnet er uten omsorgspersoner må pasientens behandlingsansvarlig raskt etablere samarbeid med barnevernstjenesten, punkt 5.1

4. Ansvarsforhold

Fastlegen og andre helse- og omsorgstjenester skal:

- identifisere barn som pårørende og dokumentere dette i pasientens journal
- etterspørre barn som pårørende sitt behov for informasjon og oppfølging og gi foreldrene råd og veiledning
- vurdere om det er behov for mer omfattende hjelpetiltak, og henvise til riktig instans

Helsestasjonen og skolehelsetjenesten skal:

- fange opp barn som er pårørende i de faste konsultasjonene i egen tjeneste, og følge opp barn som pårørende etter henvisning fra hjelpeapparatet
- gi råd til foreldre og støtte til barn som pårørende etter behov
- gi råd til barnehage og skole etter behov
- vurdere om det er behov for mer omfattende hjelpetiltak, og henvise til riktig instans
- samarbeide med barnehagen/skolen om tiltak etter behov

5. Henvisninger

- [Helsepersonelloven §10a](#)
- [Pårørendeveileder \(Helsedirektoratet, 2019\)](#)
- [Samtykke til tverrfaglig samhandling - skjema](#)
- [BTI-modellen, Bedre Tverrfaglig Innsats](#)
- [Rutine ved bekymring for barn - Forpliktende samhandling når vi er bekymret](#)
- [Bekymringsmelding til barnevernet - skjema](#)

Utarbeidet av Inger Urfjell Asdal, Solveig Kvinnesland og Malin Paust med innspill fra fagseminar 18.10.19 med deltakere fra barnehage, skole, flyktningetjenesten og voksenopplæringen i tillegg til deltakere fra område helse og omsorg.